

Kansanhuoltoministeriön tiedoitus

lämmön säännöstelystä eräillä paikkakunnilla.

Sen johdosta, ettei eräillä paikkakunnilla ole käytettävissä kuluvaan lämmityskautta varten riittävästi polttoainetta ja näiden hankkiminen tuottaa nykyisissä oloissa vaikeuksia, on osoittautunut välttämättömäksi ryhtyä toimenpiteisiin polttoaineiden säästämiseksi ja niiden käytön säännöstelemiseksi mainituilla paikkakunnilla. Seuraavassa on julkaistu valtioneuvoston päätös sekä kansanhuoltoministeriön määräykset polttoaineiden ja lämmön säännöstelyn toimeenpanosta sekä ohjeita kiinteistöjen polttoainekulutuksen pienentämiseksi.

Valtioneuvoston päätös

polttoaineiden käytön säännöstelemisestä eräillä paikkakunnilla.

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 1939.

Valtioneuvosto on sotatilasta 26 päivänä syyskuuta 1930 annetun lain 29 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 4 päivänä marraskuuta 1939 annetussa laissa, kansanhuoltoministeriön esittelystä päättänyt:

1 §.

Milloin asukkaita on valtioneuvoston määräyksestä tai viranomaisten kehoituksesta poistettu tai muutoin siirtynyt pois joltakin paikkakunnalta, voi kansanhuoltoministeriö polttoaineiden tarkoituksenmukaisen jakelun aikaansaamiseksi määrätä, että tyhjiksi jätetyissä asunnoissa ja muissa sellaisissa huoneissa, joita ei tarvita asuintai työhuoneina, lämpötila on pidettävä niin alhaisena kuin omaisuudelle vahinkoa tuottamatta on mahdollista. Kansanhuoltoministeriöllä on niinikään valta määrätä lämpimän veden jakelun säännöstelystä.

2 §.

Niissä tapauksissa, jotka 1 §:ssä mainitaan, voi kansanhuoltoministeriö, milloin polttoaineiden tarkoituksenmukainen jakelu

vaatii, määrätä polttoaineita luovutettavaksi kulutuksen yleiseen säännöstelyyn.

Jolleivät luovutettavaksi määrätyn polttoaineen luovuttaja ja vastaanottaja voi sopia polttoaineen hinnasta, vahvistaa kansanhuoltoministeriö hinnan.

3 §.

Joka rikkoo tähän päätökseen sisältyviä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka sitä yrittää, rangaistakoon niinkuin laissa sotatilasta on säädetty.

4 §.

Tarkempia määräyksiä tämän päätöksen soveltamisesta antaa tarpeen vaatiessa kansanhuoltoministeriö.

Nojautuen ylläolevaan valtioneuvoston päätökseen on kansanhuoltoministeriö tänään antanut asuinhuoneiden lämmityksestä ja lämpimän veden jakelusta Helsingissä, Viipurissa, Turussa ja Tampereella seuraavat määräykset ja ohjeet:

Määräykset asuinhuoneiden lämmityksen ja lämpimän veden jakelun säännöstelystä eräillä paikkakunnilla.

1 §.

Asukkaiden poissiirtämisen tahi poistumisen vuoksi tyhjiksi jätetyissä asunnoissa ja muissa sellaisissa huoneissa, joita ei tarvita asuintai työhuoneina, on huonelämpötila sopivin toimenpitein alennettava noin viiteen asteeseen, mitattuna huoneen kylmimmässä kohdassa. Lämpötiloja on ehdottomasti tarkkailtava lämmityslaitteiden jäätymisen estämiseksi.

Asutuissa huoneistoissa on mahdollisimman pieni määrä huoneita pidettävä lämpiminä ja liiallisia lämpötiloja näissäkään vältettävä.

2 §.

Lämmintä vettä saadaan asuinhuoneistoihin jaella ainoastaan kuukauden 1 ja 15 päivänä tai, näiden sattuessa pyhäpäiväksi seuraavana arkipäivänä. Kuitenkin on sairaaloille, ravintoloille, keskuskeittiöille, kahviloille, kylpylaitoksille, pesuliikkeille ja niiden kaltaisille veden käyttäjille, jotka liikkeensä toimintaa varten tarvitsevat lämmintä vettä, eivätkä voi muulla kohtuullisella tavalla sitä saada, annettava lämmintä vettä päivittäin.

**Ohjeita kiinteistöjen polttoaineen-
kulutuksen pienentämiseksi.**

A. Taloudellinen lämmitys.

Keskuslämmityskattilat.

Koksilämmitystä käytettäessä on arinapeitos pidettävä tasaisena ja arina tuhasta ja kuonasta puhtaana. Lämmitys on toimitettava kuristetuin pellein. Tulipinnat on puhdistettava kahdesti viikossa. Liiallisia lämpötiloja huoneistossa on vältettävä.

Haloilla lämmitettäessä tulee vapaan arinapinnan olla vain n. 10 cm halkoja pitempi. Liika-arina peitetään irtonaisilla tiilikivillä ja liian pitkät halot katkaistaan, niin että pituussuhde on oikea.

Halkojen ei ole annettava kyteä tulipesässä. 5—10 minuutin aikana sisäänheiton jälkeen on pienmuodostumisen välttämiseksi käytettävä voimakasta vetoa. Mikäli mahdollista on kerran viikossa lämmitettävä koksilla pien polttamiseksi tulipinoista. Nämä on puhdistettava kolmasti viikossa. Leudolla säällä on lämmitys ajoittain päivän kuluessa keskeytettävä.

Huonelämmitysuunit.

Polttopuut asetetaan uuniin makuulle, niin lähelle tulipesän luukkua kuin mahdollista. Kun ne ovat syttyneet, lämmitetään suljetuin luukuin ja kuristetuin pellein. Tulta ei ole unohdettava peltien auki ollessa, mutta sen tarpeetonta kohentamista on vältettävä.

Helsingissä joulukuun 30 päivänä 1939.

Kansanhuoltoministeri **R. v. Fieandt.**

Ellei tulipesässä ole arinaa, on n. neljäsosa metrin pituisten puiden käyttö uunissa edullisinta.

B. Huonelämpötilan alentaminen.

Asumattomissa huoneistoissa ja huoneissa pidetään lämpötila sopivan alhaisena eli noin (+ 5°) viiden asteisena huoneen kylmimmässä kohdassa, peittämällä lämpöpatterit joka puolelta paperilla, pahvilla, mattoilla, huovilla tai muulla sellaisella, jolloin patterin lämmön luovutus huomattavasti pienenee ja patterin jäätyminen samalla vältetään. Peittäminen on toimitettava huolellisesti. Lämpötilan tasoittamiseksi huoneistoissa on huoneiden väliovet pidettävä avoinna.

Asutuissa huoneistoissa säädetään patteriventtiilejä liiallisten lämpötilojen välttämiseksi.

Sekä ulko- että sisäikkunat on pidettävä suljettuina ja tiivistettävä tavalliseen tapaan. Särkyneet ikkunat on peitettävä kiinnittämällä sisäkehykseen aaltopahvi, pinkopahvi, vaneri, t. m. s. ja ulkokehysten suojaus kestävämmästä aineesta kuten Enso-pahvista, laudoista pahvipeitteineen t. m. s. Nämä väliaikaiset suojukset on tehtävä mahdollisimman tiiviiksi.

Uunilämmityksellä varustetuissa huoneistoissa seurataan sopivilta osiltaan yllä annettuja ohjeita.

C. Lämpimän veden jakelu.

Jos kaikki talon huoneistot saavat lämmintä vettä ainoastaan kaksi kertaa kuukaudessa, lämmitetään lämpimän veden valmistuslaitetta ainoastaan näinä päivinä. Jos sitä vastoin osa huoneistoista saa lämmintä vettä joka päivä, lämmitetään päivittäin tavalliseen tapaan, mutta muiden huoneistojen sulkuventtiilit on kellarissa suljettava. Kun nämä venttiilit avataan joka kuukauden 1 ja 15 päivinä, on vesitulvan välttämiseksi ehdottomasti tarkastettava, ovatko kaikki vedenottohanat suljetut.

Osastopäällikkö **V. Veijola.**